

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศโครงการ
สุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยตรงนั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำการศึกษาวิจัยไว้ ผู้วิจัยได้
สำรวจงานวิจัยที่ใกล้เคียงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับโครงการสุขภาพใน
โรงเรียนและ เกี่ยวกับการนิเทศ จึงใคร่ขอเสนอรายงาน เพื่อนำมาใช้ เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
ดังต่อไปนี้

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

1. เกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน

ฉัตร ทวีสุข (2515 : 44-46) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง "การจัดโครงการ
สุขภาพของโรงเรียนในนครหลวงกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2515" โดยใช้แบบสำรวจกับผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานคร จำนวน 65 คน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปของบริเวณโรงเรียนยังไม่ถูกหลักสุขาภิบาล สุขลักษณะ
ภายในโรงเรียนยังไม่ดีพอ โรงเรียนส่วนใหญ่มีเหตุรำคาญที่เกิดจากกลิ่น ผุ่น ความสะอาด และ
อื่น ๆ การจัดบริการสุขภาพมีน้อย แพทย์และพยาบาลมาให้บริการตรวจสุขภาพนักเรียนน้อย เกินไป
และโรงเรียนหลายแห่งขาดการตรวจสุขภาพนักเรียนในตอนเช้า การสอนสุขศึกษาพบว่า โรงเรียน
ขาดครูที่มีความรู้โดยตรง ต้องอาศัยครูพลศึกษา เป็นผู้ทำหน้าที่สอนสุขศึกษาแทน ขาดอุปกรณ์การสอน
สุขศึกษาและขาดการแนะนำจากหน่วยศึกษานิเทศก์ โรงเรียนไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการสุขศึกษาเพียงพอ ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ใน
เขตเมืองหลวงต้องการให้หน่วยศึกษานิเทศก์จัดการอบรมในเรื่องโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้

กรมพลศึกษา (2525 : 69-70) ได้ทำการศึกษาวิจัยติดตามผลโรงเรียนในโครงการ
สุขภาพสายการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนสุขศึกษาโรงเรียน

มัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการทั่วประเทศ ลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 109 คน ครูผู้สอนสุขศึกษา จำนวน 105 คน ผลการวิจัยสรุปเป็นด้าน ๆ ได้ดังนี้

1. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่เป็นเอกเทศ พื้นที่สูงมีสนามกีฬา มีห้องเรียนเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน แสงสว่าง การระบายอากาศ น้ำดื่ม น้ำใช้ และห้องส้วมส่วนใหญ่อยู่ในสภาพดี แต่มีเสียงรบกวนในห้องเรียนมากพอสมควร
2. ด้านบริการอนามัย โรงเรียนส่วนใหญ่ ครู-อาจารย์จะทำการตรวจสอบสภาพนักเรียนทั่ว ๆ ไป แพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะมาตรวจสอบสภาพนักเรียนนาน ๆ ครั้ง โรงเรียนจะให้ภูมิคุ้มกัน เมื่อมีโรคระบาดเสมอ ส่วนใหญ่จะมีครูรับผิดชอบห้องพยาบาล ส่วนน้อยเท่านั้นที่มีพยาบาลประจำ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดโครงการอาหารกลางวันให้กับนักเรียน
3. ด้านการสอนสุขศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีครูที่มีคุณวุฒิทางด้านสุขศึกษา หรือเคยผ่านการอบรมทางด้านสุขภาพ และสามารถสอนสุขศึกษาได้ดี มีเอกสารเผยแพร่ทางสุขศึกษามากพอสมควร ส่วนใหญ่ครูมักสอนแบบบรรยายและขาดอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ได้รับคำแนะนำจากผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ด้านสุขศึกษา เป็นอย่างดี

มานิต แก้วทิตธี (2526 : 103-106) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3" โดยใช้แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่ถูกสุขลักษณะ นอกจากไม้ยืนต้นไม้ร่มเงา การป้องกันเหตุรำคาญ รั้วโรงเรียน โรงอาหาร และห้องพยาบาล เวชภัณฑ์อุปกรณ์ที่จำเป็น ยังจัดได้ไม่ถูกสุขลักษณะ โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่ถูกสุขลักษณะ นอกจากเรื่องการระบายน้ำ สนามกีฬา การป้องกันเหตุรำคาญ โรงอาหารและห้องพยาบาล เวชภัณฑ์อุปกรณ์ที่จำเป็น ยังจัดได้ไม่ถูกสุขลักษณะ โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่จัดได้ถูกสุขลักษณะ นอกจากเรื่องความเพียงพอของห้องเรียน การป้องกันเหตุรำคาญ ห้องพยาบาล และ เวชภัณฑ์อุปกรณ์ที่จำเป็น ยังจัดได้ไม่ถูกสุขลักษณะ
2. ด้านการจัดบริการสุขภาพ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง สภาพการจัดดำเนินการส่วนใหญ่มีความพร้อมในการให้บริการแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน แต่ยังมีสิ่งที่ยังขาดความพร้อมในการให้บริการคือ การตรวจสอบสภาพนักเรียน โดยแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

การตรวจสอบภาพครูและบุคลากรในโรงเรียน การตรวจสอบภาพนักเรียนในตอนเช้าโดยครู
 บัณฑิตบัณฑิตกษภาพนักเรียน การตรวจวัดสายตา การทดสอบการได้ยิน และบริการรักษาพยาบาล
 ในโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในการให้บริการแต่ครูยังขาดความสนใจในการ
 ตรวจสอบภาพนักเรียน และการให้บริการรักษาพยาบาลในโรงเรียน

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนสุขศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ยัง
 ขาดความพร้อมในการปฏิบัติงาน ส่วนที่มีความพร้อมได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพนักเรียน
 ทศนคติที่ดีของผู้สอนที่มีต่อวิชาสุขศึกษา โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในการ
 ปฏิบัติงาน ส่วนที่มีความพร้อมได้แก่ ทศนคติที่ดีของผู้สอนที่มีต่อวิชาสุขศึกษา กิจกรรมส่งเสริม
 สุขภาพนักเรียน และการจัดหาอุปกรณ์การสอน โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนที่มีความพร้อมในการ
 ปฏิบัติงานได้แก่ ทศนคติที่ดีของผู้สอนที่มีต่อวิชาสุขศึกษา กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพนักเรียนและ
 การจัดทำโครงการสอน นอกนั้นยังขาดความพร้อมในการปฏิบัติงาน

สมบัติ คุรุพันธ์ (2527: 116-122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพการจัดและ
 การบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6"
 โดยใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
 กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 จำนวน 18 โรงเรียน ผู้บริหาร จำนวน 60 คน ครูสอน
 สุขศึกษาจำนวน 18 คน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือโรงเรียนในโครงการและนอกโครงการ
 สุขศึกษาสายการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดและการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน
 ได้เกณฑ์มาตรฐานไม่ครบทุกด้าน โรงเรียนในโครงการมีสภาพการจัดและการบริหารงานสุขศึกษา
 ในโรงเรียนได้เกณฑ์มาตรฐานดีกว่า โรงเรียนนอกโครงการ เกือบทุกด้าน ยกเว้นการจัดสิ่งแวดล้อม
 และความปลอดภัยที่โรงเรียนนอกโครงการจัดได้ดีกว่า ปัญหาที่พบคือ การขาดบุคลากรทางด้าน
 สุขศึกษา ขาดงบประมาณ สภาพโรงเรียนเป็นที่ลุ่ม ฤดูฝนไม่สามารถจัดสิ่งแวดล้อมได้ ขาดการ
 ประสานงานและความร่วมมือของครูและนักเรียน

2. เกี่ยวกับการนิเทศและความต้องการการนิเทศ

ศักดิ์สุบรรณ ลังกาพินธุ์ (2512: 121-125) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาท
 ของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูที่ได้รับการนิเทศ" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของ
 ศึกษานิเทศก์ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การช่วยเหลือครู ทั้งนี้ เพื่อจะทราบว่าศึกษานิเทศก์

ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของครูในเรื่องการสอนได้ดีเพียงใด และมีวิธีใดบ้างที่จะมีประสิทธิภาพกว่า หรือที่จะสามารถส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ให้ดีขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือ ครูมัธยมศึกษาจำนวน 3 โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 127 คน ผลการวิจัยสรุปว่า

1. เกี่ยวกับอำนาจบังคับบัญชาของศึกษานิเทศก์ ในทัศนะของครูพบว่า ครูรู้สึก ว่าศึกษานิเทศก์มีอำนาจบังคับบัญชาครู
2. เกี่ยวกับความคาดหวังที่จะได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ ในทัศนะของครูพบว่า มีความเห็นแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งเห็นว่าศึกษานิเทศก์ช่วยในสิ่งที่ตนคาดหวังแล้ว แต่อีกกลุ่มหนึ่ง เห็นว่ายังไม่ได้ช่วยตามที่ตนคาดหวัง
3. ครูส่วนมากต้องการให้นี้ เทศแบบประชาธิปไตย
4. เกี่ยวกับหลักการใช้นุขยสัมพันธ์และลักษณะผู้นำของศึกษานิเทศก์ ในทัศนะของครูพบว่า ทั้งสองอย่างนั้น เป็นเรื่องเกือกลอยอย่างติดต่อกันเทศ ทำให้ครูไว้วางใจในตัวศึกษานิเทศก์
5. เกี่ยวกับฐานะทางด้านต่าง ๆ ของศึกษานิเทศก์ พบว่ามีผลกระทบกระเทือนต่อประสิทธิภาพของการนิเทศการศึกษา กล่าวคือ ถ้ามีวิทยุติ ระดับการศึกษา ฐานะทาง เศรษฐกิจ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน และมีฐานะทางสังคมสูง ครูมีแนวโน้มที่จะ เชื่อฟังและปฏิบัติตามมากกว่าศึกษานิเทศก์ที่มีฐานะดังกล่าว

พัชรี ศิลปไชย (2524: 82-91) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการทางด้านการนิเทศของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามถามหัวหน้าหมวดพลานามัยและครูพลศึกษา โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษา ลุ่มตัวอย่างจำนวน 284 คน ผลของการวิจัยจำแนกตามความต้องการการนิเทศของครูพลศึกษาเป็นด้าน ๆ สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ ต้องการให้ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นกันเอง เข้ากับผู้อื่นได้ดี มีศรัทธาในอาชีพของตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นประชาธิปไตย เป็นผู้นำที่ดีและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

2. ด้านการเรียนการสอน ต้องการให้ศึกษานิเทศก์จัดการอบรมแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด เห็น และเทคนิควิธีการสอนระหว่างครูในเขตการศึกษาเดียวกัน ช่วยจัดหาหรือแนะนำตำรา เอกสาร หรือคู่มือเกี่ยวกับการเรียนการสอน และช่วยแนะนำวิธีการสอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

3. ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดหารายได้พิเศษ เพื่อซื้ออุปกรณ์การศึกษา และช่วยแนะนำการผลิตวัสดุอุปกรณ์ขึ้นใช้เอง

4. ด้านอื่น ๆ ได้แก่ รูปแบบของการนิเทศ ต้องการการนิเทศแบบเยี่ยม เยียน โดยศึกษานิเทศก์มาเอง การนิเทศแบบสาธิตและการประชุมกลุ่ม

อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม (2528 : 58-60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการการนิเทศของครูสุขศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 2" โดยใช้แบบสอบถามกับครูสุขศึกษา จำนวน 96 คน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ครูสุขศึกษาต้องการให้มีการนิเทศมากในเรื่องการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการปลูกสร้างสุนิสัยที่ดี การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ การจัดมุมสร้างเสริมสุขภาพจิตและสุนทรียภาพในโรงเรียน การจัดโครงการรักษาความสะอาดในโรงเรียน การกำจัดขยะมูลฝอย ขจัดเหตुरำคาญ การป้องกัน กำจัดสัตว์และแมลงนำโรค วิธีใช้อุปกรณ์ดับเพลิง

2. ด้านการจัดบริการสุขภาพ ครูสุขศึกษาต้องการให้มีการนิเทศมากในเรื่องการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพ การวางแผนงานบริการสุขภาพ การส่งเสริมโภชนาการที่ถูกต้อง ความรู้และทักษะในการปฐมพยาบาล การทดสอบสายตา การได้ยิน และการวัดการเจริญเติบโต การแนะนำแนวทางสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ การจัดและปฏิบัติงานในห้องพยาบาล การประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนการติดต่อขอใช้บริการจากหน่วยงานอื่น การจัดส่งนักเรียนที่ป่วยมากและติดตามผลการรักษา การจัดทำและใช้บัตรบันทึกสุขภาพ การจัดทำสถิติเกี่ยวกับสุขภาพ นอกนั้นครูยังต้องการให้ผู้นิเทศเป็นผู้ติดต่อ เชิญแพทย์มาตรวจสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนด้วย

3. ด้านการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ครูต้องการให้มีการนิเทศมากในเรื่อง การใช้หลักสูตรและ เนื้อหาวิชาสุขศึกษา โดยต้องการการนิเทศเกี่ยวกับการใช้คู่มือครูตรงตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ ความรู้ความ เข้าใจใน เนื้อหาวิชาที่สอน การนำหลักสูตรและ เนื้อหาวิชา มาประยุกต์ใช้ให้นัก เรียนเกิดความสนใจ เรื่องการสอนครูผู้สอนต้องการการนิเทศเกี่ยวกับ วิธีสอนให้นัก เรียน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติ ทักษะคิดและความรู้ เทคนิคต่าง ๆ ในการสอน การตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและการ เตรียมการสอน สื่อและวัสดุอุปกรณ์การสอน ให้สัมพันธ์กับบทเรียน และประสบการณ์เดิมของนัก เรียน การผลิตและวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์จาก ท้องถิ่น การวัดและประเมินผล การสร้างข้อสอบที่มีคุณภาพ และสามารถวัดพฤติกรรมสุขภาพ ด้านการปฏิบัติ ทักษะคิดและความรู้ การวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบ รวมทั้งการทำคลังข้อสอบ วิชาสุขศึกษาด้วย

4. ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป เกี่ยวกับโครงการสุขภาพใน โรงเรียน ครูต้องการ ให้มีการนิเทศเรื่องวิธีดำ เนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน วิธีสร้าง ความสัมพันธ์และประสาน ประโยชน์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน การจัดโครงการอาสาสมัครสาธารณสุขในโรงเรียน การวางแผนและการประเมินผลโครงการตลอดทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพใน โรงเรียนด้วย

5. รูปแบบของการจัดการนิเทศที่ครูต้องการมากคือ การจัดประชุมสัมมนา จัดอบรม แบบช่วยกันวางแผน และปฏิบัติงานร่วมกัน แบบสาธิต แบบ เยี่ยม เยียนโดยผู้นิเทศมาเอง แบบใช้ บัณฑิตนิเทศ แบบปรึกษารายบุคคล แบบปรึกษากลุ่มย่อย และแบบ เยี่ยม เยียน โดยครู เป็นฝ่ายขอให้มา นิเทศ

6. ผู้นิเทศทางสุขศึกษาที่ครูต้องการมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่อนามัยกระทรวง สาธารณสุข นักวิชาการสุขศึกษา ศึกษานิเทศก์จากกรมพลศึกษา วิทยากรจากสถาบันอุดมศึกษาใน ประเทศไทย ศึกษานิเทศก์จากกรมสามัญศึกษา และต้องการการนิเทศจากครูผู้ร่วมงานในหมวดวิชา พละอนามัยด้วย

7. คุณสมบัติของผู้นิเทศที่ครูต้องการมากที่สุด คือ ต้องเป็นผู้ที่เข้าใจสภาพและ ปัญหาของโรงเรียนที่ไปนิเทศได้ดี เป็นผู้ที่มีสุขภาพและสุขปฏิบัติที่ดี รองลงมา คือ ต้อง เป็นผู้เข้าใจ หลักการนิเทศทางสุขศึกษา เข้าใจในบทบาทหน้าที่พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบสูง มีความรู้และ

ประสบการณ์ในการนิเทศการศึกษา มีวุฒิทางสุขศึกษาโดยตรง มีทักษะในการนิเทศ มีประสบการณ์ในการสอนสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษามากกว่า 5 ปี ยึดหลักธรรมในการนิเทศ มีคุณวุฒิ วัยวุฒิสูงกว่าครูผู้รับการนิเทศ

ฉวีวรรณ ไหวพริบ (2529: 49-51) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัญหาการนิเทศวิชาสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษา" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศวิชาสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศวิชาสุขศึกษาของศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ต่างกัน โดยใช้แบบสอบถามกับศึกษานิเทศก์ จำนวน 159 คน ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์มีปัญหาในการนิเทศวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการนิเทศวิชาสุขศึกษา เนื่องจากปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมาก หน้าที่ของศึกษานิเทศก์กำหนดไว้กว้างไปยากในการปฏิบัติได้ครบถ้วน ระยะเวลาในการออกเยี่ยมโรงเรียน การสนับสนุนงบประมาณในด้านต่าง ๆ และโรงเรียนที่ออกเยี่ยมอยู่ห่างไกลกระจัดกระจาย ปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการออกเยี่ยมโรงเรียน ด้านการบริหารและด้านปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวของศึกษานิเทศก์มีปัญหายุ่งในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ต่างกัน พบว่าประสบปัญหาการนิเทศวิชาสุขศึกษาไม่แตกต่างกัน

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

1. เกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน

คาเตอร์ และ ฟรานซ์ (Carter and Frances 1986: 3608-A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การศึกษาปัญหาของโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเมือง" (Case Study of a Peer Health Education Project in an Urban High School) เป็นการศึกษาเพื่อประเมินผลและพัฒนาโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเมืองที่นักเรียนมาจากครอบครัวมีรายได้ต่ำ ใช้แบบสอบถามถามนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

1. ปัญหาของโครงการสุขภาพในโรงเรียน
2. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของนักเรียนในด้านสุขภาพ
3. สิ่งที่สามารถปฏิบัติได้จริงตามโครงการ

จากการศึกษาพบว่า นักเรียนดังกล่าวมีสุขภาพไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อันเนื่องมาจากขาดความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เช่น การออกกำลังกายที่ถูกต้อง การเลือกใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ ดังนั้นจึงควรให้การศึกษาโดยเน้นเรื่องพฤติกรรมทางสุขภาพให้มากขึ้นให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทางสุขภาพ เช่น การสูบบุหรี่ ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และกระตุ้นให้นักเรียนเห็นคุณค่าของโครงการสุขภาพในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2. เกี่ยวกับการนิเทศและความต้องการการนิเทศ

นีวิลล์ (Neville 1969: 244-245) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ศึกษานิเทศก์ที่ครูต้องการ" (The Supervisors We Need) ผลการศึกษาพบว่าครูต้องการศึกษานิเทศก์ที่ช่วยเหลือในการปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอน และสิ่งแรกที่ศึกษานิเทศก์ควรกระทำคือ งานปรับปรุงการสอน โดยมีภาระวิเคราะห์การสอนและให้แนวทางแก่ครูให้สามารถเข้าใจพฤติกรรม การเรียนการสอนได้

เบิร์ค (Burke 1970: 1993-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นในเรื่อง การปฏิบัติตนและการให้คำแนะนำของผู้ให้การนิเทศโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตรัฐบอสตัน" (Perception of Existing and Recommended Supervisory Practices of the High School General Supervisor in the Boston Public School) โดยใช้แบบสอบถามถามครูระดับมัธยมศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 313 คน ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้พอสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์และครูผู้รับการนิเทศมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของการนิเทศว่า ศึกษานิเทศก์ที่จะไปนิเทศโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรปฏิบัติดังนี้ คือ เป็นผู้นำที่เป็นประชาธิปไตย เห็นความสำคัญของการเลือกครูให้ตรงตามความชำนาญ และตรงตามความสามารถของบุคคล ช่วยส่งเสริมให้ครูเกิดความคิดริเริ่ม แนะนำการจัดประชุมครู เสนอแนะการสอนแบบหน่วย ช่วยเหลือครูในการสอนประจำวันด้านการแก้ไขปัญหา และกระตุ้นให้ครูใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา จัดประชุมครูเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอน การช่วยให้ครู

เข้าใจนักเรียนและตระหนักในความแตกต่างของวุฒิภาวะของนักเรียน แนะนำการเตรียม
 ประสบการณ์และแผนงาน เพื่อนักเรียน ตลอดทั้งการประเมินผลในชั้นเรียน

คาร์แมน (Carman 1971: 4406-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทและความ
 รับผิดชอบในการนิเทศด้านการสอน จากผลการวิจัยระหว่าง ค.ศ. 1955-1969" (Roles and
 Responsibilities in General Supervision of Instruction : A Synthesis
 of Research Findings, 1955-1969) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับบทบาท
 และหน้าที่ความรับผิดชอบในการนิเทศด้านการสอน ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับบทบาทและ
 หน้าที่ความรับผิดชอบในการนิเทศด้านการสอน นำผลการวิจัยที่ได้มากำหนดแนวทางเกี่ยวกับบทบาท
 และหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์และเพื่อการวิจัยต่อไป โดยคัดเลือกงานวิจัยจำนวน
 99 ฉบับ จากรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 135 ฉบับ ระหว่างปี ค.ศ. 1955-1969
 แบ่งรายงานการวิจัยออกเป็น 5 ประเภทคือ สัมพันธภาพในการนิเทศการศึกษา กิจกรรมและ
 ความรับผิดชอบ พฤติกรรมการนิเทศ ทักษะต่อการนิเทศการศึกษา และโครงสร้างในการ
 จัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความ เห็นว่าการนิเทศควร เกี่ยวข้องกับ
 การปรับปรุงหลักสูตร การจัดเตรียมอุปกรณ์ และแหล่งความรู้รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหที่สำคัญ ๆ
 ในการเรียนการสอน เกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรในโรงเรียน เห็นว่า
 ศึกษานิเทศก์ควรพิจารณาปัญหาของครูอย่างแท้จริง ช่วยเหลือครู กระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียน
 การสอน และส่งเสริมให้ครูตัดสินใจด้วยตนเองได้

กรินน์ (Gwynn 1974: 24-26) ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับ "ความคิดเห็นของ
 ครูในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์" (Teachers' Opinions of the Tasks of the
 Supervisor) จากรัฐนิวยอร์ก นอร์ท เซ็นทรัล เซาท์ เซ็นทรัล และเซาท์แอตแลนติก โดย
 กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครู จำนวน 521 คน บอกวิธีการที่ศึกษานิเทศก์ควรจะให้
 ความช่วยเหลือแก่ครูมา 5 อย่าง ผลปรากฏว่า ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่หน้าที่ของศึกษานิเทศก์
 อันดับแรก คือ การอุทิศตนเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ครูในการวางโครงการสอน และครูสามารถ
 นำโครงการสอนไปใช้อย่างได้ผลดี หน้าที่ประการที่สองคือ ศึกษานิเทศก์ต้องให้ความช่วยเหลือ
 ในการแก้ปัญหาส่วนตัวของครู นอกจากนั้นการปรับปรุงหลักสูตร การสร้างหน่วยการสอนและการ
 จัดหาอุปกรณ์การสอนก็เป็นความต้องการที่อยู่ในระดับสูงเช่นกัน ความต้องการอันดับสุดท้ายที่มี
 ผู้เห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดอบรมครูประจำการและการสอนแทนครู

013093

i 10295043

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการนิเทศโครงการสุขภาพในโรงเรียน ไม่มีผู้ทำไว้โดยตรง แต่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนและการนิเทศอื่น ๆ ดังที่รวบรวมไว้ข้างต้น ซึ่งพอสรุปได้ว่า โครงการสุขภาพในโรงเรียนได้รับการปรับปรุงมาตลอดทั้งใน การจัดดำเนินงานภายในโรงเรียนและการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบ สำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษา ส่วนใหญ่สภาพแวดล้อมจะอยู่ในสภาพดี แต่สิ่งที่เป็นปัญหาที่พบว่าเป็น เรื่องของ เสียงดัง และสิ่งที่ก่อให้เกิดความรำคาญต่อการเรียนการสอน เกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนมัก จัดให้ครูทำหน้าที่ตรวจสุขภาพนักเรียนทั่ว ๆ ไป โดยให้แพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาตรวจ เมื่อเกิดโรคระบาดหรือเป็นโครงการเฉพาะ โรงเรียนส่วนใหญ่สามารถจัดโครงการอาหารกลางวัน ให้กับนักเรียน ในด้านการสอนสุขศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีครูที่มีวุฒิทางด้านสุขศึกษาทั้งทางตรง และทางอ้อม ซึ่งสามารถทำการสอนสุขศึกษาได้ดี แต่ในเรื่องของ เทคนิคการสอนยังมีปัญหาอยู่มาก ความต้องการการนิเทศของครู จะพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ที่ รับผิดชอบโครงการสุขภาพในโรงเรียน และความต้องการการนิเทศในแต่ละด้านมีความต้องการ มากพอ ๆ กัน ครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้มา เยี่ยมหรือสาธิตการปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศนั้น เกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน ยังต้องการ ให้นักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ ส่วนเรื่องความต้องการการนิเทศ ทั่ว ๆ ไป ศึกษานิเทศก์จะต้อง เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่ครูในเรื่องของการเรียนการสอนเป็น อันดับสำคัญที่สุด และต้องการศึกษานิเทศก์ที่มีความเป็นประชาธิปไตย มีความกระตือรือร้นที่จะ ช่วยเหลือครูในการแก้ไขปัญหาทั้งในด้านการเรียนการสอนและปัญหาส่วนตัวของครู ผู้นิเทศควร เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมการนิเทศที่มีประสิทธิภาพและมีความจริงใจในการนิเทศเป็นอย่างมาก

จากการรวบรวมงานวิจัยดังกล่าว ทำให้ทราบว่า ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความ ต้องการการนิเทศในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียนการสอน และการจัดบริการของโรงเรียน รวมทั้งการติดตามผลโครงการสุขภาพสายการศึกษา ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ทำให้ ทราบว่ายังไม่มีผู้ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความต้องการการนิเทศ โครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจใคร่ศึกษา ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร เกี่ยวกับความต้องการการนิเทศโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อย เพียงใด เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น